

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 1 oktober 2012

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 43.218/I/PN
MV/RV

Ter zitting van 14 september 2012 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht die tegen het OCMW van Sint-Joost-ten-Node werd ingediend om de volgende redenen:

- geen enkele onthaalbediende zou Nederlands kennen;
- de maatschappelijke assistente zou geen enkele notie van het Nederlands hebben;
- het merendeel van het personeel van het rusthuis zou geen enkele notie van het Nederlands hebben.

Op de vragen van de VCT van 15 februari, 6 april en 29 mei jongstleden, antwoordt u het volgende:

“Als bijlage zenden wij u de gevraagde gegevens betreffende de kennis van de 2de landstaal van onze personeelsleden in het rust- en verzorgingstehuis (verzorgend personeel en onthaalbedienden), het personeel van de sociale dienst (maatschappelijk werkers en onthaalbedienden) en het personeel van onze polikliniek (verzorgend personeel en onthaalbedienden).

In al deze diensten zijn personeelsleden van de beide landstalen vertegenwoordigd, bovendien zijn een groot aantal personeelsleden in het bezit van ofwel het schriftelijke of mondeling examen, of beide.

Het aanwerven van verpleegkundig personeel en/of maatschappelijke assistenten, beiden behorend tot de knelpuntberoepen, is op zich al geen gemakkelijke taak. Al onze personeelsadvertenties worden zowel in Franstalige als in Nederlandstalige kanalen geplaatst (nationale klanten, websites – zowel Frans- als Nederlandstalig of tweetalig, actiris, VDAB....). Ondanks al onze inspanningen om Nederlandstalig personeel aan te trekken moeten wij echter vaststellen dat wij weinig of geen succes hebben bij het aanwerven van Nederlandstalig personeel. Bij het ontvangen van een volwaardige Nederlandstalige kandidatuur nodigen wij deze kandidaten direct uit voor een gesprek. Wij stellen jammer genoeg vast dat zij, om diverse redenen, dikwijls afhaken. Een belangrijke reden is zeker de afstand tussen woning en werkplaats die dikwijls moeilijk te combineren is met de gezinssituatie, dit wordt nog bemoeilijkt door de onregelmatige uren in het rusthuis en polikliniek. Gelet op de aard van onze activiteiten, hulp bieden en begeleiden van een fragiel publiek en huisvesten en verzorgen van bejaarden, zijn wij verplicht om voldoende personeel ter beschikking te hebben. Bij gebrek aan personeel zouden wij, ten koste van ons publiek, verplicht zijn onze deuren te sluiten. In onze sociale dienst

hebben wij voldoende Nederlandstalig personeel om al de Nederlandstalige dossiers op te volgen.

Wij bieden aan onze personeelsleden kredieturen aan waardoor zij, tijdens de werkuren, de 2de landstaal kunnen aanleren. Velen hebben daar al gebruik van gemaakt met positief resultaat.

Wij hebben dit jaar al 2 aanwervingsexamens, niveau B (bachelor) en C (hoger secundair), georganiseerd. Voor beide examens hebben wij alle kanalen gebruikt zoals hierboven vermeld. Per niveau hadden wij telkens 4 Nederlandstalige kandidaten. Voor niveau B hebben wij 2 Nederlandstalige kandidaten op proef benoemd, niveau C moet nog afgerond worden, voorlopig is er maar 1 Nederlandstalige kandidaat geslaagd voor de 1ste proef.

Wij hopen dat wij hierbij aangetoond hebben dat wij alles in het werk stellen om ons publiek in de beide landstalen te kunnen bedienen.”

*
* *

Het OCMW van Sint-Joost-ten-Node is een plaatselijke dienst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de betekenis van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Naar luid van de bepalingen van artikel 19 van de SWT gebruikt deze dienst in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Het personeel word derhalve verondersteld een taalkennis te bezitten als voorgeschreven door de §§2 en 5 van artikel 21 van de SWT.

Artikel 21, §2, van de SWT, bepaalt dat het toelatingsexamen voor iedere kandidaat die dingt naar een ambt of betrekking in een plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad, “een schriftelijk gedeelte [omvat] over de elementaire kennis van de tweede taal. Indien geen toelatingsexamen voorgeschreven wordt, moet de kandidaat, vóór zijn benoeming, aan een schriftelijk examen over dezelfde kennis worden onderworpen.”

Artikel 21, §5, van de SWT, bepaalt dat een mondeling examen moet worden afgelegd vóór elke benoeming of bevordering in een betrekking waarvan de titularis omgang heeft met het publiek. Vermeld artikel preciseert immers dat “niemand kan benoemd of bevorderd worden tot een ambt of betrekking, waarvan de titularis omgang heeft met het publiek, indien hij er niet mondeling van laat blijken door een aanvullend examengedeelte of door een bijzonder examen, dat hij een aan de aard van de waar te nemen functie aangepaste voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal”.

Bovendien heeft de VCT in haar vaste rechtspraak (cf. onder meer de adviezen 21.029 van 13 juni 1991, 23.268 van 18 maart 1992, 25.080 van 15 september 1993, 43.033 van 29 april 2011 en 43.079 van 25 november 2011) onder benoeming of bevordering altijd verstaan: iedere indiensttreding van nieuw personeel, ongeacht of het gaat om vast, tijdelijk, stagedoend, voorlopig of contractueel personeel, alsmede iedere transfer, mutatie, bevordering en belasting met de uitoefening van bepaalde functies. De verplichting de tweede taal te kennen is verbonden met het ambt dat door het personeelslid wordt bekleed en niet met het statuut van de betrokkene.

Uit de informatieve documenten die op verzoek van de VCT werden overgemaakt, blijkt dat:

- 30% van het volledige personeel dat bij het OCMW is tewerkgesteld, de kennis van de

- tweede taal bezit die door artikel 21, §§2 en 5, wordt opgelegd;
- van het personeel dat omgang heeft met het publiek slechts een kleine minderheid de kennis van de tweede taal bezit die door artikel 21, §§2 en 5, wordt opgelegd.

De VCT beschouwt de klacht derhalve als zijnde ontvankelijk en gegrond.

De VCT neemt, rekening houdend met de bijzondere toestand van het OCMW van Sint-Joosten-Node, akte van de initiatieven die door het OCMW al werden genomen om die toestand te verhelpen.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.